

Konsekvenser av deltidсанställning inom det statliga avtalsområdet och samtidigt inom annat avtalsområde

När en arbetstagare samtidigt har en deltidсанställning inom det statliga avtalsområdet och en eller flera deltidсанställningar inom ett annat avtalsområde (kommun/landsting eller privat) där lönerna tillsammans, överstiger de olika s.k. "basbeloppstaken" kan ersättningarna enligt kollektivavtalen bli lägre i förhållande till motsvarande totala löneläge i en anställning. Nedan beskriver vi översiktligt situationen för den som har en deltidсанställning i staten och samtidigt är anställd inom ett annat avtalsområde (kommun/landsting eller privat).

Konsekvenser vid sjukfrånvaro och föräldraledighet

I kollektivavtalen finns bestämmelser om tillägg som kompletterar den ersättning arbetstagaren får från socialförsäkringssystemet (d.v.s. ersättning från Försäkringskassan), till exempel vid sjukfrånvaro eller föräldraledighet. Ersättningarna enligt kollektivavtalen ser lite olika ut inom de olika avtalsområdena (stat, kommun/landsting och privat).

Ersättning enligt socialförsäkringen (som bestäms på samma sätt för alla) beräknas i förhållande till den s.k. sjukpenningsgrundade inkomsten, d.v.s. vars och ens totala inkomst, oavsett om inkomsten avser en eller flera anställningar. Vid en inkomst som överstiger en viss nivå, det så kallade taket¹, ges ingen ersättning från socialförsäkringen för de delar av inkomsten som ligger över taket. Detta gäller alltså oavsett om inkomsten är från en eller flera anställningar (arbetsgivare).

Kollektivavtalen inom de olika avtalsområdena ser olika ut. Kollektivavtalen på det statliga avtalsområdet ger kompletterande ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet både för den del av inkomsten som ligger under taket och för den del som ligger över. Ersättningen från kollektivavtalen är dock högre för den del av inkomsten som ligger över taket och där arbetstagaren inte får någon ersättning från socialförsäkringen för den delen.

Om en arbetstagare har en deltidсанställning inom staten och en eller flera deltidсанställningar inom andra avtalsområden (kommun/landsting, privat) samtidigt, beräknas förmåner enligt kollektivavtal på lönen i respektive anställning var för sig (och enligt respektive kollektivavtals bestämmelser). Deltidslöner från olika avtalsområden räknas inte ihop. Det medför att en person med flera deltidсанställningar, inom staten och ett annat avtalsområde, vars sammanlagda lön från båda anställningarna når över taken i socialförsäkringen, kan få en lägre ersättning än en person som tjänar motsvarande lön i en och samma anställning. Kostnaden för arbetsgivaren följer anställningens omfattning och lön i respektive avtalsområde/anställning.

Konsekvenser för tjänstepensionen

Pensionen består av allmän pension från Pensionsmyndigheten (som bestäms på samma sätt för alla) och tjänstepension som bestäms av kollektivavtalet på respektive avtalsområde. Den kollektivavtalade pensionen ser olika ut på olika avtalsområden. Den allmänna pensionen beräknas utifrån den s.k. pensionsgrundade inkomsten, vilken baseras på den totala inkomsten. Vid en inkomst som överstiger det så kallade taket² i den allmänna pensionen, ges ingen allmän pension för lönedelar över taket.

Tjänstepensionen enligt kollektivavtalet ger kompletterande pension. Det statliga tjänstepensionsavtalet PA 03 kompletterar den allmänna pensionen både för den del av inkomsten som ligger under taket och för den del som ligger över taket. Ersättningen från tjänstepensionsavtalen är dock högre för den del av inkomsten som ligger över taket och där arbetstagaren inte får någon ersättning från den allmänna pensionen för den delen.

¹ Motsvarande 7,5 prisbasbelopp (motsvarar 2013 en årsinkomst på 333 750 kr) vid sjukdom och tillfällig föräldrapenning, samt 10 prisbasbelopp (motsvarar 2013 en årsinkomst på 445 000 kr) för föräldrapenning.

² Motsvarande 7,5 inkomstbasbelopp (motsvarar 2013 en årsinkomst på 424 500 kr)

För den som har flera olika deltidsanställningar som berörs av olika tjänstepensionsavtal beräknas förmåner enligt respektive kollektivavtal och på lönen i respektive anställning var för sig. Det medför att en person med flera deltidsanställningar, inom staten och annat avtalsområde, vars sammanlagda lön från båda anställningarna når över taket kan få en lägre tjänstepension än en person som tjänar motsvarande lön i en och samma anställning.

Andra lagregler

Det finns också effekter som beror direkt på lagstadgade regler. En sådan är den lagstadgade karensdagen när en anställd blir sjuk. Om man har flera anställningar dras enligt lagen om sjuklön en karensdag för varje anställning. Det kan påverka ersättningen för den som har flera deltidsanställningar med oregelbunden eller koncentrerad förläggning. Det här gäller oavsett var på arbetsmarknaden en arbetstagare jobbar.

Övriga villkor

Kollektivavtalen ser olika ut inom olika avtalsområden. Det finns därför också andra villkor som skiljer mellan statliga, kommunala, privata och landstingkommunala anställningar och som skulle kunna påverkas av att en arbetstagare har flera deltid som beskrivs ovan. I denna information är avsikten att uppmärksamma frågan, inte att vara heltäckande.

För mer information: Kontakta din fackliga organisation eller prata med din arbetsgivare.

I RALS 2010-2012 (bilaga G/H) och RALS-T (bilaga G) har de centrala parterna konstaterat att arbetstagare som har flera deltidsanställningar med en lön som sammanlagt överstiger olika basbeloppstak i socialförsäkrings- och pensionslagstiftning kan få sämre kompensation vid t.ex. sjukfrånvaro och föräldraledighet än motsvarande lön för en person med en heltidsanställning.

Parterna var därför överens enligt bilagan att belysa och informera om detta till såväl arbetsgivare som arbetstagare.

Denna information är resultatet av detta partsgemensamma arbete. Avsikten har varit att exemplifiera, inte att vara heltäckande, och beskriva konsekvenser som kan uppkomma om man har en deltidsanställning i det statliga avtalsområdet samtidigt som man har deltidsanställningar inom andra avtalsområden.

